Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Pomorski Oddział Regionalny

Panowie/Panie
Starostowie Powiatów
Województwa Pomorskiego

Wasze pismo z dn.	Znak:	Nasz znak:	Data
		BDSPB11.071.1.EW.2017	17-08-2017 r.

Sprawa: *Wystąpienie siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności w sprawach o przyznanie płatności bezpośrednich oraz środków obszarowych w ramach PROW 2014-2020.*

Szanowni Państwo,

Dyrektor Pomorskiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Gdyni zwraca się z prośbą o przekazanie poniższych informacji za pośrednictwem wójtów i sołtysów poszczególnych powiatów, jak największej liczbie rolników, którzy mogli zostać poszkodowani podczas wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych w województwie pomorskim.

W przypadku wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności lub siły wyższej, które mogą mieć wpływ na powierzchnię kwalifikującą się do płatności lub liczbę zwierząt kwalifikujących się do płatności związanych do zwierząt lub gdy rolnik nie mógł wypełnić swoich zobowiązań w zakresie przestrzegania norm i wymogów wzajemnej zgodności lub gdy rolnik nie mógł złożyć wniosku lub zmiany do wniosku w terminie, rolnik powinien złożyć do biura powiatowego ARiMR pisemne oświadczenie o zaistniałych okolicznościach, opatrzone czytelnym podpisem i datą złożenia, w terminie **15 dni roboczych** od dnia, w którym rolnik lub upoważniona przez niego osoba są w stanie dokonać takiej czynności oraz dostarczyć dowód/dy potwierdzający/e wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności lub siły wyższej.

Zgodnie z art. 4 rozporządzenia (UE) nr 640/2014, w odniesieniu do płatności bezpośrednich, gdy beneficjent nie jest w stanie spełnić kryteriów kwalifikowalności lub innych obowiązków w wyniku siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, zachowuje on prawo do pomocy w odniesieniu do obszaru lub zwierząt, które były kwalifikowalne w chwili wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności. Zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 „siła wyższa" i „nadzwyczajne okoliczności" mogą zostać uznane w szczególności w następujących przypadkach:

a) śmierć beneficjenta;
b) długoterminowa niezdolność beneficjenta do wykonywania zawodu;
c) poważna klęska żywiołowa powodująca duże szkody w gospodarstwie rolnym;
d) zniszczenie w wyniku wypadku budynków inwentarskich w gospodarstwie rolnym;
e) choroba epizootyczna lub choroba roślin dotykająca, odpowiednio, cały inwentarz żywy lub uprawy należące do beneficjenta lub część tego inwentarza lub upraw;
f) wywłaszczenie całego lub dużej części gospodarstwa rolnego, jeśli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu złożenia wniosku.

Dowodami potwierdzającymi działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, w szczególności mogą być, np.:

1. protokół oszacowania szkód w uprawach rolnych, spowodowanych przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, sporządzony przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, o której mowa w przepisach w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
2. dokument potwierdzający wystąpienie szkody w uprawach rolnych, z którego wynika powierzchnia upraw, na których wystąpiła szkoda spowodowana przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, sporządzony przez zakład ubezpieczeń, z którym rolnik zawarł umowę ubezpieczenia upraw co najmniej od jednego z tych ryzyk;
3. pisemne oświadczenia potwierdzające wystąpienie szkody w uprawach rolnych, spowodowanej przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich sporządzone przez dwóch świadków, którzy nie są domownikami rolnika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników;
4. zaświadczenie o wystąpieniu pożaru - w przypadku szkód w uprawach lub płodach rolnych spowodowanych pożarem - wydane przez właściwego ze względu na miejsce wystąpienia zdarzenia komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, w przypadku gdy, w zdarzeniu tym uczestniczyły jednostki ochrony przeciwpożarowej;
5. protokół oględzin lub ostatecznego szacowania szkody w uprawach i płodach rolnych wyrządzonych przez dzikie zwierzęta (np. dziki, łosie, jelenie, daniele i sarny), sporządzony przez upoważnionego przedstawiciela dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego lub inne podmioty uprawnione do szacowania szkód łowieckich na podstawie przepisów prawa łowieckiego;
6. pisemne oświadczenie rolnika o położeniu gospodarstwa rolnego na obszarze, na którym został wprowadzony stan klęski żywiołowej na podstawie przepisów o stanie klęski żywiołowej;
7. decyzja właściwego organu nadzoru budowlanego, wydana na podstawie przepisów prawa budowlanego, określająca zakres i termin wykonania niezbędnych robót w celu uporządkowania terenu katastrofy i zabezpieczenia budynku służącego gospodarce rolnej do czasu wykonania robót doprowadzających budynek do stanu właściwego;
8. decyzja właściwego powiatowego lekarza weterynarii, wydana na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, nakazująca zabicie lub ubój zwierząt chorych lub zakażonych, podejrzanych o zakażenie lub o chorobę epizootyczną albo zwierząt z gatunków zwierząt wrażliwych na daną chorobę epizootyczną;
9. pisemne oświadczenie o wystąpieniu powodzi/zalania/huraganu sporządzone przez rolnika i potwierdzone przez dwóch świadków niebędących domownikami rolnika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników;

Domownik, w rozumieniu przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, to osoba bliska rolnikowi, która:

- ukończyła 16 lat,
- pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie,
- stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy.

Należy zaznaczyć, że obowiązek dostarczenia dowodów wystąpienia siły wyższej spoczywa na rolniku.

Powyższy katalog zdarzeń, które mogą stanowić w danym przypadku działanie siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajne, jest katalogiem otwartym. Oznacza to, możliwość uznania przez właściwy organ, w wyniku indywidualnego rozpatrzenia danej sprawy, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności faktycznych i dowodów występujących w sprawie, innego zdarzenia za przypadek działania siły wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności.

Jako okoliczności nadzwyczajne można uznać m.in.:

- zniszczenie upraw przez dzikie zwierzęta;
- zniszczenie upraw w wyniku niekorzystnych warunków atmosferycznych takich jak np. susza, gradobicie, powódź, mróz, piorun, osuwiska ziemi, zalanie na skutek opadów atmosferycznych,
- zniszczenie upraw lub płodach rolnych spowodowanych pożarem,
- wystąpienie organizmów kwarantannowych,
- tymczasowe aresztowanie beneficjenta,
- zagryzienie zwierząt zadeklarowanych do płatności przez dzikie zwierzęta - w przypadku, gdy rolnik może dowieść, że zwierzęta były chronione przed dzikimi zwierzętami tzn. były np. wypasane na obszarze ogrodzonym, chronionym przed dostępem dzikich zwierząt (za siłę wyższą nie można uznać zagryzienia zwierzęcia przez dzikie zwierzę w sytuacji, gdy jest ono wypasane na obszarze, na którym spotykane są dzikie zwierzęta. W takich okolicznościach śmierć zwierzęcia w wyniku ataku dzikiego zwierzęcia jest prawdopodobna, a więc przewidywalna i nie jest niczym sytuacją nadzwyczajną).

Natomiast w odniesieniu do programów wieloletnich, tj. objętych wieloletnim zobowiązaniem, zgodnie art. 91 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, w przypadku wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności nie będzie wymagany częściowy lub pełen zwrot pomocy otrzymanej przez rolnika. Ponadto nie stosuje się kar administracyjnych w zakresie wzajemnej zgodności, jeżeli dana niezgodność wynika z działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności.

Powyższa informacja podyktowana jest wystąpieniem w ostatnim czasie niekorzystnych zjawisk atmosferycznych mających wpływ na straty w gospodarstwach rolnych w województwie pomorskim. Jednocześnie informuję, iż niedotrzymanie terminu 15 dni roboczych na złożenie dowodów potwierdzających wystąpienie siły wyższej spowoduje brak możliwości ich uznania przez organ.

DYREKTOR
POMORSKIEGO ODDZIAŁU REGIONALNEGO
Karol Narloch

.....

Dyrektor Oddziału Regionalnego ARiMR
(podpis, imię i nazwisko)
lub osoba przez niego upoważniona
(podpis, imię i nazwisko, stanowisko służbowe)